

Изм. нo.: 1257 / 23.12.2023 г.

**До: г-н Васил Терзиев, Кмет
Столична община**

Относно: План-сметка за управление на отпадъците в Столична община през 2024г.

Уважаеми г-н Терзиев,

Както вече сте установил лично, управлението на отпадъците в София страда от сериозни недостатъци: липса на ефективност, прозрачност и амбиция. Екологично сдружение За Земята от години наблюдава липсата на развитие и предлага решения на Столична община, които в огромната си част са оставени без внимание от досегашните ръководства. Искрено се надяваме, че Вие ще успеете промените това.

На Вашето внимание предлагаме кратки коментари към План-сметката за 2024 г. заедно с все още актуалните към момента четири предложения, отправени към СО през 2020 г. от За Земята и Горичка, както и други свързани с темата материали от За Земята.

На първо място, с цел подобряване на прозрачността и публичния достъп до адекватна информация относно управлението на отпадъците в София, предлагаме занапред при ежегодното обсъждане на план-сметката, освен доклад, пряко касаещ разходите и приходите в сметката, кметът да публикува и междинен доклад относно цялостните постижения по управление на отпадъците, за да имат гражданите и бизнесите по-пълна представа за резултатите от настоящата система, когато изработват своите становища относно план-сметката. Впоследствие прозрачността изисква публикуване и на финален ежегоден доклад до края на м. март през годината, следваща отчетната година. Към момента тези доклади не са били обект на публично достояние, въпреки че засягат пряко основна комунална услуга и най-голямото перо в общинския бюджет, захранвано от средствата на местните данъкоплатци.

На второ място, приветстваме предприетите действия за оздравяване работата на столичното предприятие за управление на отпадъците и очакваме с нетърпение да публикувате доклада на временно изпълняващия длъжността директор Н. Савов с анализ на състоянието и препоръки за следващи действия. Въпреки това, трябва да отбележим, че форматът на доклада към План-сметката има нужда от значително подобрене с цел по-голяма яснота и прозрачност.

На трето място, моля, обърнете внимание на изводите от доклада на Световната банка от 2019 г. относно нереално високите разходи на българските общини за **поддържане чистотата на обществени територии** в сравнение с други европейски страни с много по-висок БВП като Белгия и Нидерландия. (Световната банка, януари 2019 г. Преглед на разходите : Подобряване на ефективността и ефикасността на разходите за управление на отпадъците. <http://documents.worldbank.org/curated/en/184551548920986501/pdf/134223-30-1-2019-13-6-33-BGWMJan.pdf>, вж. стр. 34-35 и таблица 8.). С планираните разходи по това перо за 2024 г. От над 103 милиона лева, това възлиза на 67лв / жител/ година, което е повече от същите, дължими в Швейцария, например (Ibid).

Във връзка с проследяването и справянето с нерегламентирани замърсявания с отпадъци, предлагаме да публикувате първоначалното проучване, проведено от външен изпълнител (Аерографика). В последствие, вместо по-нататъшно възлагане на външен изпълнители, служителите на Столичен Инспекторат, чиято издръжка надхвърля 5 милиона лева годишно, след кратко обучение и снабдяване с достъпни дигитални средства за геолокация, могат да поддържат актуален регистър на местата, замърсени с отпадъци, включително да се използват и проверени данни, подадени чрез системата за сигнали за нередности в София - <https://call.sofia.bg/>.

За повече конкретни предложения, моля обърнете внимание на изброените по-долу материали:

А. Четири предложения за подобряване на управлението на отпадъците в София:
https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/200630_Pismo-SO-SmartWaste-Final.pdf

1. Биоотпадъците следва да са на фокус през 2024г. поради влизането в сила на изискването за разделното им събиране и от домакинствата. Инфографика: https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/SmartWaste_Sofia-ZaZemiata-Gorichka_1.jpg

Моля, за по-подробни идеи обърнете внимание и на пилотния проект в Надежда, осъществен в рамките на международен проект Benefit as you save, разработен от експерти на За Земята: <https://benefit-as-you-save.eu/bas-plans/sofia/>. Би било полезно Столична община да публикува и резултатите и научените уроци от подобни инициативи с цел да не се губи ценна информация, важна за последващото разгръщане на разделното събиране на биоотпадъците от домакинствата.

2. Достъпно разделно събиране в близост до дома
Инфографика: https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/SmartWaste_Sofia-ZaZemiata-Gorichka_2.jpg

3. Площадки за разделно предаване на отпадъци в кварталите
Инфографика: https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/SmartWaste_Sofia-ZaZemiata-Gorichka_3.jpg

4. Публична информация
Инфографика: https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/SmartWaste_Sofia-ZaZemiata-Gorichka_4.jpg

Все още липсва достатъчно ясна информация какво, къде и кога следва да се изхвърля. За добър пример споделяме резултат от сътрудничество на За Земята с Район Витоша от 2020 г. <https://www.raionvitosha.eu/bg/chisto>, където жителите могат да открият конкретна за квартала си информация относно графици на извозване и определените места и начини на предаване на всички основни видове масово разпространени отпадъци, за които съществува организирана система в София.

5. Дългосрочни мерки
Инфографика: https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/07/SmartWaste_Sofia-ZaZemiata-Gorichka_6.jpg

На последно място, но не по важност, Видно от списъка с внесени предложения за местен референдум, опасността от изгарянето на отпадъци вълнува жителите на София повече от всяка друга тема: <https://www.sofia.bg/register-of-municipal-referendums>. На Вашето внимание предлагаме допълнителна информация относно проблемите, свързани с предлаганата инсталация за изгаряне на отпадъци в София: <https://www.zazemiata.org/trash-city/>
Защо изгарянето няма да реши проблемите на общините с отпадъците
<https://www.zazemiata.org/no-burn-brief/>

Допълнителни материали

Становище по Програмата за управление на отпадъците на Столична община до 2028 г.
<https://www.zazemiata.org/resources/upravlenie-otpaduci-stolichna-obshtina/>

Наръчник за умно управление на отпадъците (2016 г.):
https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2019/02/Naruchnik-otpaduci-za_zemiata-2016.pdf
Визия за отпадъците на София от 2017 г.:
https://www.zazemiata.org/wp-content/uploads/2020/04/SofiaAlternativa_NuleviOtpaduci-17.pdf

Екип Нулеви отпадъци към екологично сдружение За Земята остава на Ваше разположение за обсъждане на гореизложените и други конкретни предложения за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Столична община.

С уважение,

Евгения Ташева
координатор Нулеви отпадъци
сдружение За Земята - член на Zero Waste Europe
моб.: 0879899426
имейл: zerowaste@zazemiata.org
: www.zazemiata.org :